

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Stand van het mkb
Datum	03-06-2025
Documentnummer	UTSP
Van	Daphne Schellings-Hubert
Telefoonnummer	+31618520189
E-mailadres	daphne.hubert@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SLO
Team	ECO
Portefeuillehouder	Van Schie
Bijlagen	Monitor Circulaire Bedrijvigheid regio Utrecht 2024

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Ondernemers staan voor grote transformatievraagstukken, zoals verduurzaming en digitalisering. De provincie Utrecht werkt aan een competitieve, gezonde en circulaire economie. Een economie met aantrekkelijke en toekomstbestendige voorzieningen voor bedrijven en werknemers met focus op innovatieve ontwikkelingen die bijdragen aan maatschappelijke transities. Specifiek werken we vanuit beleidsdoel 9.1 'Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst' aan deze opgave. Ons beleid is erop gericht om mkb-bedrijven te ondersteunen om hun bedrijfsmodel en -processen aan te passen aan belangrijke transities en knelpunten, zoals circulariteit, digitalisering en talent. In deze Statenbrief geven we een overzicht van de toekomstbestendigheid van het midden- en kleinbedrijf (mkb) en lichten we de stand van zaken van de provinciaal inzet verder toe. Daarmee vormt deze brief onderdeel van de beleidscyclus.

Inleiding:

Met ruim 425.000 banen bij 39.000 bedrijven met 2 tot 250 werknemers is het Utrechtse mkb goed voor 57 procent van de werkgelegenheid in de private sector. De overige werkgelegenheid is verdeeld tussen het grootbedrijf (circa 24 procent) en ZZP'ers (circa 18 procent). Mkb-ondernemers staan de komende jaren voor een aantal grote uitdagingen, zoals het verduurzamen van hun bedrijfspanden en businessmodel en digitaliseren van bedrijfsprocessen. AI brengt voor bedrijven uitdagingen mee zoals het verdwijnen van routinetaken en een groeiende behoefte aan nieuwe vaardigheden. De overheid heeft, volgens de SER, een rol deze transitie actief te begeleiden via regulering, publieke investeringen en ondersteuning van werkenden¹. Daarbij is het van belang dat het mkb hun verdienmodellen toekomstbestendig maken. Recessies en andere economische transities, zoals het gebruik van AI, kunnen deze ondernemers kwetsbaar maken als ze blijven leunen op bestaande producten, diensten en verdienmodellen. Waar grote bedrijven zelf over de mankracht en het geld beschikken om nieuwe technologieën in te zetten in het bedrijfsproces, is het brede mkb sterk afhankelijk van externe factoren zoals netwerk, financiering en kennis. Met ontwikkelingen als arbeidsmarktkrapte, inflatie, netcongestie en hogere grondstofprijzen, worden transities als digitalisering (met

¹ Salomons A. *AI en de arbeidsmarkt: zes vragen aan hoogleraar Anna Salomons*. Den Haag: Sociaal-Economische Raad; 2024 mrt 11. Beschikbaar via: <https://www.ser.nl/nl/actueel/zicht/op/art-ai-en-arbeidsmarkt>

name AI) en circulariteit steeds urgenter. Voorbij gaan aan de grote impact die deze transitie hebben op de toekomstbestendigheid en competitiviteit van het brede mkb – en op de grote maatschappelijke opgaven van onze samenleving – is wat de provincie wil voorkomen. Het toekomstbestendig maken van een bedrijf is primair een verantwoordelijkheid van de ondernemer zelf. Tegelijkertijd is het mkb het fundament van het regionale bedrijfsleven. Om als regio competitief en toekomstbestendig te blijven, is het noodzakelijk voor bedrijven om tijd en middelen te investeren. Met provinciaal beleid en inzet willen we groepen van ondernemers in het mkb daarin stimuleren en ondersteunen.

Met deze brief informeren wij de Staten over de breedte van het mkb in Utrecht. Deze brief volgt de opbouw van beleidsdoel 9.1, waarbij we eerst in den brede een toelichting geven en daarna versmallen naar specifieke thema's:

1. De staat van het mkb in de provincie Utrecht
2. Provinciale inzet op ondernemersdienstverlening (meerjarendoel 9.1.3)
3. Digitalisering (meerjarendoel doel 9.1.2)
4. Circulair ondernemerschap (meerjarendoel doel 9.1.2) en
5. Human capital (meerjarendoel doel 9.1.1)

1) De staat van het mkb in de provincie Utrecht

Het bedrijfsleven staat voor veel uitdagingen, zoals een gebrek aan grondstoffen, stroom, stijgende prijzen, geopolitieke veranderingen en klimaatproblematiek. Met nieuwe verdienmodellen levert een deel van het mkb nadrukkelijk een bijdrage hieraan. Echter, voor een groot deel van het mkb is het niet of minder duidelijk hoe toekomstbestendig hun bestaande verdienmodellen zijn. [Onderzoek van Rabobank](#) laat zien dat zo'n 40 procent van de Nederlandse bedrijven kwetsbaar is voor transitie, en onder bedrijven met minder dan 10 werknemers ligt dat percentage zelfs nog hoger (55 procent). Onder onderdeel 4 (circulair ondernemerschap) vindt u meer informatie over specifiek de stand van de circulaire economie. Daarnaast leven er zorgen onder het mkb over het ondernemersklimaat. Utrecht scoort stevast hoog op de [Regional Competitiveness Index](#) en de [Regional Innovation Scoreboard](#) van de Europese Commissie, wat de regio aantrekkelijk maakt om te ondernemen. Tegelijkertijd laat de [Conjunctuurenquête van het Centraal Bureau voor de Statistiek \(CBS\)](#) van april 2025 zien dat slechts zo'n 38 procent van de Utrechtse bedrijven géén belemmeringen ervaart bij haar activiteiten. Met name een tekort aan gekwalificeerd personeel is voor een grote groep mkb'ers een belemmering. [35 procent](#) van het Utrechtse bedrijfsleven ervaart dit als een belemmering. Voor 2024 zijn er in totaal 29.000 werkzoekenden tegenover 38.350 openstaande vacatures. We zien verder dat het aantal faillissementen sinds het vierde kwartaal van 2021, weer licht aan het stijgen is. Nu is dit niet meteen reden tot al te veel zorg; enige bedrijvendynamiek is juist kenmerkend voor een gezonde economie. Wel is het zaak om deze ontwikkelingen nadrukkelijk in de gaten te blijven houden.

Deze signalen benadrukken het belang om vinger aan de pols te houden bij de toekomstbestendigheid van het mkb in de regio Utrecht. Ons beleid is gericht om impulsen te geven aan benodigde structuren voor ondernemers in plaats van incidentele regelingen te verstrekken. Dit maakt dat het beleid niet altijd direct zichtbaar bij ondernemers hoeft te zijn en impact daardoor lastiger meetbaar. Ondernemers moeten vooral niet geconfronteerd worden met nog een overheidsloket waartoe zij zich moeten verhouden. Desalniettemin willen we het aankomend jaar verkennen of we met de hulp van een ondernemerspanel het resultaat van onze inzet kunnen meten.

2) Provinciale inzet op ondernemersdienstverlening (meerjarendoel 9.1.3)

Voor een gezond en toekomstbestendig ondernemersklimaat is het belangrijk om ondernemers te ondersteunen waar de markt faalt. Ondernemersdienstverlening gaat over een zo optimale dienstverlening creëren vanuit (semi-)publieke partijen met aandacht voor regeldruk bij (mkb-)ondernemers. Vanuit de Provincie dragen we daar op verschillende manieren aan bij.

Versterken dienstverlening naar ondernemers

In 2022 heeft het Nederlands Comité voor Ondernemerschap het advies 'Dienstbare dienstverlening' uitgebracht. In essentie constateert het Comité dat veel goed gaat, maar dat er ook verbeteringen nodig zijn. Zo

blijkt uit onderzoek van de Rabobank dat slechts 15 procent van de ondernemers hier bewust mee bezig is.² Volgens de Rabobank zou de publieke dienstverlening beter moeten aansluiten op de vraag van ondernemers en dat het huidige aanbod meer in samenhang wordt aangeboden.

De (toenmalige) minister van Economische Zaken en Klimaat heeft opdracht gegeven voor het opstellen van de Actieagenda mkb-dienstverlening.³ De actieagenda heeft tot doel om de komende jaren een vraag gestuurd stelsel van publieke dienstverlening te realiseren dat 100.000 mkb ondernemers bereikt, activeert en ondersteunt om de juiste keuzes te maken bij het toekomstbestendig maken en houden van hun bedrijf. De actieagenda wordt op dit moment geïmplementeerd.⁴ Zowel richting het Interprovinciaal Overleg (IPO), het ministerie van EZ als naar de partners in de regio levert de provincie een actieve bijdrage aan de Actieagenda. Zo verkennen we momenteel hoe de provinciale dienstverlening met een AI tool eenvoudiger kan worden aangeboden. Daarbij gaan we uit van ons beleid: faciliteren en ont-snipperen (van het dienstverleningslandschap) en zoeken we de aansluiting bij lopende initiatieven, zoals het Digitale Ondernemersplein vanuit de Kamer van Koophandel (KvK). Vanuit die uitgangspunten zijn we ook samen met de KvK enkele jaren geleden gestart om met gemeenten en andere regionale partners (zoals ROM, Hogeschool Utrecht, mkb-Midden Nederland) de dienstverlening voor ondernemers te versterken. Er is geen nieuw loket gebouwd, maar de back-offices van de partners zijn sterker met elkaar verbonden. Dit netwerk met negen gemeenten versterkt onze eigen dienstverlening en brengt het beter onder de aandacht bij partners en ondernemers. Het biedt ons ook de kans om onze activiteiten op digitalisering en circulair ondernemerschap meer over het voetlicht te brengen en de partners gericht te bevragen hoe we die activiteiten het beste vorm kunnen geven. Daarnaast halen wij via dit netwerk ook de laatste ontwikkelingen en beelden op over ondernemers en ondernemersdienstverlening in onze regio. Het ministerie van EZ is enthousiast over ons initiatief en is aangesloten bij het netwerk.

Pact Ondernemingsklimaat

Het IPO heeft de provincies geïnformeerd over de wijze waarop het ministerie van EZ een Pact Ondernemingsklimaat gaat ontwikkelen. Via dit pact wil het kabinet knelpunten in het ondernemingsklimaat inventariseren, benoemen en aanpakken. Versterking van het ondernemingsklimaat heeft ook de volle aandacht van de provincie Utrecht. Dit maakt de regio welvarend, maar er zijn ook knelpunten die we met onze partners aanpakken. De wijze waarop we in de provincie Utrecht knelpunten op het gebied van ondernemersdienstverlening aanpakken, heeft de aandacht van de recent aangestelde nationale verkenner die verantwoordelijk is voor het komen tot een pact. De provincie Utrecht benadrukt dan ook om decentrale overheden in te schakelen bij het krachtig ondervangen van de knelpunten en om alle maatregelen en instrumenten te benutten die al in de praktijk worden ingezet.

Toekomstbestendige energievoorziening

De provincie Utrecht versnelt de energietransitie door te sturen op energiebesparing en uitbreiding van productie van duurzame energie met aandacht voor de haalbaarheid en betaalbaarheid voor alle inwoners en ondernemers. Een van de belangrijkste uitdagingen voor de energietransitie is momenteel de netcongestie. Ondernemers worden via de provinciale inzet op verschillende programma's ondersteund. Onder andere via het Ontzorgingsprogramma MKB waarbij 591 micro en kleine mkb'ers ontzorgd worden in het verduurzamen van hun pand. Tot 1 mei 2027 gaat het om 591 mkb'ers. De provincie Utrecht neemt deel aan dit landelijke programma waarbij de mkb'ers technisch en financieel advies krijgen van een duurzaamheidsadviseur en bijvoorbeeld een energiescan. Daarnaast kunnen gemeenten en ondernemerscollectieven via de provinciale UsET-regeling subsidie aanvragen voor bijvoorbeeld (meer) energiescans en relevante onderzoeken.

Bedrijfsopvolging

Met het programma Opvolging mkb en de voucherregeling 'advies bedrijfsopvolging mkb' heeft de provincie de afgelopen jaren uitvoering gegeven aan het [Statenvoorstel](#) Beleid opvolging mkb-(familie)bedrijven (vastgesteld in Statenvergadering van 22 september 2021). Zowel het programma, als de voucherregeling liepen in 2024 af. Hieronder volgt per onderdeel een terugkoppeling.

² Via de website van de [Rabobank](#) is het onderzoek naar het verandervermogen bij bedrijven te raadplegen.

³ Zie [Actieagenda MKB-dienstverlening 2024-2026 \(overheid.nl\)](#) voor het raadplegen van de Actieagenda.

⁴ Zie [Kamerbrief](#) 31 maart 2025 voor voortgang implementatie Actieagenda MKB

Het programma bedrijfsopvolging richtte zich op ondernemers van mkb-(familie)bedrijven met 2 t/m 25 werknemers met als doel hen tijdig bewust te maken van en te ondersteunen bij de allereerste stappen in bedrijfsopvolging. Deelnemers van het programma doorliepen een individueel coaching traject en namen deel aan enkele groepsbijeenkomsten waarin ondernemers ervaringen met elkaar uitwisselden. De resultaten van het programma zijn wisselend. Conform het Statenvoorstel is ingezet op het bereiken van tenminste 1.000 mkb-ondernemingen in de provincie Utrecht over dit project via verwijzers, lokale media en marktpartijen. Echter, is het 'bereik' niet nader gedefinieerd in het Statenvoorstel. Hoewel we weten dat de website bedrijfsopvolgen.nl 1.644 bezoekers heeft gehad, zegt dit niet veel. Aangezien het is niet duidelijk hoeveel daarvan mkb'ers zijn. Het Statenvoorstel beoogde bovendien minstens 100 deelnemers en een tevredenheid van minimaal 70 procent. In totaal waren er 71 deelnemers aan het programma (dit zijn ondernemers die hun bedrijven overdragen of overnemen van degene die het overdraagt), waarvan 56 bedrijven. De tevredenheid onder de deelnemers is hoog, met een gemiddelde waardering van 8,8. De conclusie is dat de doelstelling wat betreft het aantal deelnemers niet is bereikt. Dit ondanks dat er veel tijd is gestoken in het actief benaderen van de beoogde doelgroep, via onder meer ondernemersnetwerken, bedrijfscontactpersonen bij regionale partners en een online campagne. Op basis van gesprekken met het programmamanagement, de coaches en bedrijfscontactpersonen vermoeden we dat dit komt door het ontbreken van een manifeste hulpvraag bij de ondernemer zelf. Dat roept de vraag op in hoeverre het programma in een behoefte van ondernemers voorziet. Bovenliggende vraag is of de provincie een rol heeft te spelen in het eventueel inspelen op die behoefte of dat dit voldoende door de markt wordt opgepakt.

Met de voucherregeling heeft de provincie ondernemers van mkb-familiebedrijven (van 2 t/m 25 werkzame personen) de mogelijkheid geboden om subsidie (max. 2.000 euro) aan te vragen voor advies op het gebied van bedrijfsopvolging. In het Statenvoorstel werd als doel geformuleerd dat tenminste 25 procent van de ondernemers (die hebben deelgenomen aan het programma) met een voucher gebruik maakt van adviseurs voor verdiepende vraagstukken. In overleg met juridische zaken en na consultatie van brancheverenigingen waaronder mkb Utrecht hebben we van begin af aan besloten om de regeling voor alle ondernemers binnen de beoogde doelgroep te verbreden, dus niet alleen voor deelnemers aan het programma. Desalniettemin is het aantal ingediende aanvragen beperkt gebleven tot 25, terwijl er ruimte was voor ca. 80 aanvragen. Daarom is einde 2024 besloten om de middelen die vanuit deze regeling overblijven, in de slotwijziging 2024 vrij te laten vallen aan de algemene middelen. Het betrof namelijk een doel-gebonden motie van PS, waarvoor geen andere bestedingsdoeleinden binnen kalenderjaar 2024 werden gezien en de regeling eind 2024 afliep. Ondanks het actief benaderen van de beoogde doelgroep, via onder meer de coaches van het programma, ondernemersnetwerken en bedrijfscontactpersonen bij gemeenten en andere regionale partners en het genereren van online publiciteit, is het dus ook voor de voucherregeling niet gelukt om voldoende 'deelname' te bereiken. Er is niet overwogen om de regeling te wijzigen, omdat de regeling zelf al zo 'lean en mean' mogelijk is geformuleerd en verdere verbreding van de doelgroep naar grotere bedrijven niet paste bij de doelen van de regeling (juist de 'kleinere' ondernemer een stap op weg helpen). Ook de resultaten van de voucherregeling roepen, net als die voor het programma zelf, vragen op over de (latente) behoefte onder ondernemers en de mogelijke rol van de provincie daarin. Daarnaast heeft het opzetten van de regeling veel inzet gekost van de provincie (van beleid, subsidies, juridische zaken). Tevens kost de verwerking van een aanvraag veel tijd en kan het soms lang duren voordat een aanvraag wordt beschikt vanwege krapte bij ons subsidieloket. Dit kan negatief afstralen op de provincie als toegankelijk financieel partner.

3) Digitalisering (meerjarendoel 9.1.2)

Steeds meer bedrijven zien de urgentie van digitalisering in. Met name de snelle opkomst van AI en krapte op de arbeidsmarkt zijn directe aanleiding om met digitalisering aan de slag te gaan. Het valt op dat het mkb en zeer kleine mkb bedrijven minder bezig zijn met digitalisering. In 2024 had 81,4 procent van het Nederlandse mkb het basisniveau van digitalisering bereikt (t.o.v. 75 procent in 2021).⁵ In de regio Utrecht zou dit neerkomen op ongeveer 14.000 ondernemers die nog een eerste grote stap moeten zetten op het gebied van digitalisering. Bij een groot deel van deze ondernemers is het de vraag hoe toekomstbestendig hun bedrijfsprocessen zijn, indien de digitale volwassenheid van hun bedrijf niet verbetert. Daarom wordt via programma's via de Utrecht

⁵ Via het [Stateninformatie systeem](#) is het Rapport van Birch over de Digitaliseringsvisie MKB Utrecht Region te raadplegen.

Talentalliantie, ondernemers geholpen in de digitale transitie. Een voorbeeld is het project AI4U, een initiatief van onder meer de U-TECH community, wat richt zich specifiek op digitale vaardigheden en toepassingen op het gebied van kunstmatige intelligentie.

Op het gebied van digitalisering richt onze inzet zich met name op de European Digital Innovation Hub (EDIH) Noordwest. De EDIH Noordwest is onderdeel van een Europees dekkend netwerk van EDIH's en helpt het mkb in Utrecht, Flevoland en Noord-Holland in hun digitale transitie. Het gaat dan met name op de ingewikkeldere toepassingen (bijv. AI, 3D printen, High Performance Computing). De EDIH Noordwest is een Europees project dat mede wordt gefinancierd door het ministerie van EZ en de drie betrokken provincies. Via partners binnen het EDIH Noordwest consortium (kennisinstellingen, fieldlabs, ROM's) krijgen ondernemers niet alleen toegang tot testfaciliteiten, trainingen, advies van experts uit het partnernetwerk en financierings- en internationaliseringsmogelijkheden. De EDIH begeleidt ondernemers ook bij de daadwerkelijke implementatie van digitale technologieën. Dit draagt bij aan het verhogen van de arbeidsproductiviteit en het versterken van de concurrentiekracht van het mkb in onze regio. Dit wordt georganiseerd vanuit de ROM, waardoor de focus van de ROM ook wordt verbreed naar innovatief mkb. In 2024 is het netwerk van EDIH's door de Europese Commissie geëvalueerd. Daaruit bleek dat vanwege een lange opstartfase, lage participatie van het mkb en een onduidelijke landelijke aansturing van het programma de eerste resultaten enigszins tegenvielen. Op basis van intensieve gesprekken binnen het consortium heeft de EDIH Noordwest vervolgens een herstelplan ingediend dat positief is beoordeeld door de Europese Commissie. Op dit moment werkt het consortium aan een Europese aanvraag voor vervolgfianciering vanaf 2026 (EDIH 2.0) waarin de leerpunten van de afgelopen jaren worden meegenomen. Vanuit de provincies benadrukken we daarbij het belang van een groter bereik richting mkb, onder meer door betere positionering van de EDIH, gezamenlijke communicatie naar ondernemers en versterking van de samenwerking met andere initiatieven op mkb dienstverlening. Binnen de regio Utrecht brengen we de EDIH regelmatig onder de aandacht van de regionale samenwerking in mkb dienstverlening met KvK en partners; de programmamanager van de EDIH is ook bij deze samenwerking aangesloten en neemt daaraan actief deel. We vinden het daarbij gunstig dat de focus van EDIH 2.0 ligt op AI en cybersecurity, omdat die naar inschatting van de partners beter inspeelt op de (actuele) behoeften van het mkb. Positief is ook dat er een visiedocument van ministerie van EZ ligt waarin de EDIH's een sleutelrol wordt toebedeeld in de digitalisering van het mkb.

4) Circulair ondernemerschap (meerjarendoel 9.1.2)

De toenemende druk op grondstoffen en groeiende milieubelasting vragen om structurele veranderingen in hoe we omgaan met grondstoffen, afval en verdienmodellen. Vanuit het focusthema 'Bedrijven en ketens' in de [Middellangetermijnstrategie Circulaire Samenleving](#) (MTS) ondersteunt de provincie ondernemers en bedrijven in de transitie naar een circulaire economie. Hierbij stimuleren we het integreren van circulaire verdienmodellen en bevorderen we samenwerking tussen bedrijven en andere organisaties in de keten. We faciliteren in kennisdeling, netwerkuitbreiding en financiële steun in nauwe samenwerking met de ROM. Onze aanpak legt de nadruk op het verminderen van materiaalgebruik, het verlengen van de levensduur van producten, het inzetten van biobased grondstoffen en het bevorderen van hoogwaardig hergebruik – de hoogste niveaus van de zogenaamde 'R-ladder' (Refuse & Rethink; Reduce, Re-use, Repair, Recycle, Recover). Zoals met de Staten is afgesproken, wordt ze jaarlijks geïnformeerd over de uitvoeringsagenda van de MTS, dit zal Q4 van dit jaar zijn. In deze Statenbrief lichten we vooruitlopend hierop een aantal onderwerpen toe die raken aan de toekomstbestendigheid van het mkb en geeft daarmee een beeld van waar de provincie momenteel onder andere op inzet om circulaire bedrijvigheid te stimuleren.

Monitor Circulaire Bedrijvigheid regio Utrecht 2024

Onderzoek en monitoring van circulaire bedrijvigheid zijn cruciaal om de voortgang van de circulaire transitie te volgen en maakt deel uit van de MTS aanpak. Het monitoren van circulaire bedrijvigheid is geen doel op zich, maar dient als basis voor beleid op het gebied van werklocaties, innovatie, mkb, arbeidsmarkt en gemeentelijke ondersteuning. Het onderzoek in deze Statenbrief brengt de circulaire transitie van het bedrijfsleven in kaart in de regio Utrecht inclusief Gooi en Vechtstreek. Het onderzoek bouwt voort op de versie uit 2022 en werd in december 2024 afgerond. Elke twee jaar volgt vanuit de MTS een monitoringsrapportage. Aangezien de eerstvolgende eind 2026 verschijnt, delen we nu al de resultaten over de circulaire transitie met de Staten.

Cijfers over bedrijfsafval worden separaat meegenomen in de grondstoffenmonitor onder de MTS. De monitor laat zien dat hoewel er in de regio Utrecht circulaire bedrijvigheid aanwezig is, het aandeel beperkt blijft (2,8 procent van alle arbeidsplaatsen, ten opzichte van gemiddeld 6 procent van de bedrijven in heel Nederland) en groeit het niet mee met de bredere economische ontwikkeling. Dit benadrukt de noodzaak van gerichte beleidsinspanningen en ondersteuning om circulaire bedrijvigheid structureel te laten groeien en zo de circulaire transitie daadwerkelijk te versnellen. Een volledig overzicht van conclusies en resultaten staat in bijlage Monitor Circulaire Bedrijvigheid regio Utrecht 2024.

Ketenregisseurs zorg

Na de succesvolle pilot van zes maanden in 2023 zijn medio 2024 twee provinciale ketenregisseurs in de zorg aangesteld. Uit de pilot bleek dat ketenregisseurs effectiever zijn met een sectorgerichte aanpak. Mede omdat de regio Utrecht erkend wordt als kennishouder op gebied van gezondheid en biowetenschappen (recent in 2024 koos de Europese Commissie de regio nog als Regional Innovation Valley op gebied van gezondheid), is besloten om twee ketenregisseurs in de zorgsector aan te stellen. Ze verbinden partijen in de zorgsector, waaronder ziekenhuizen, ondernemers, toeleveranciers en afvalverwerkers aan elkaar om ketensamenwerkingen te verkennen en stimuleren. Er zijn in het afgelopen jaar 14 samenwerkingsverbanden waarbij circulariteit in de zorg wordt aangejaagd. In al deze ketens is de rol van de ketenregisseurs essentieel, dan wel versterkend/vergroten geweest in het o.a. realiseren, vergroten en verbeteren (van de impact) van pilots en in kaart brengen van effectieve acties tussen stakeholders. Daarom wordt de huidige inzet met een jaar verlengd, zodat nieuwe ketenprojecten opgepakt kunnen worden en huidige projecten duurzaam geborgd.

Een aantal concrete trajecten die lopen zijn:

1. Het stimuleren van pilots met bedrijven die zich richten op innovatieve oplossingen in de zorg, zoals hergebruik van medische producten voor incontinentie en Wiva-vaten om specifiek ziekenhuisafval in op te slaan (bijv. naalden, tangen en doeken, die normaliter worden verbrand).
2. Samen met UMCU loopt een pilot om interne en logistieke processen in afvalverwerking bij ziekenhuizen te verbeteren en uit te breiden naar andere ziekenhuizen in de regio.
3. Bijeenkomsten met duurzaamheidsadviseurs bij Utrechtse ziekenhuizen, om best practices te delen en oplossingen te vinden voor circulaire uitdagingen. Denk aan medicijnresten uit afvalwater filteren of hergebruik van ongebruikte medicijnen. Ook wordt gesproken over het realiseren van een gezamenlijke ruimte in de regio met gedeelde faciliteiten voor sterilisatie van medische middelen en benodigde logistiek (een zogeheten CSA, een 'Centrale Sterilisatie Afdeling').

Circulair Utrecht

De provincie ondersteunt sinds eind 2024 via de ROM Utrecht Region de opstart van het ondernemersnetwerk Circulair Utrecht. In de regio ontbrak het aan een circulair ondernemersnetwerk, maar ondernemers hebben hier wel behoefte aan. Het netwerk is in het eerste kwartaal van 2025 gelanceerd en kent momenteel 20 leden. Circulair Utrecht biedt een platform, voornamelijk voor (middel)grote bedrijven, die stappen willen maken richting een circulair bedrijfsmodel en daarvoor gezamenlijk projecten willen starten met circulaire start- en scale-ups en gemeenten in de regio. Het netwerk richt zich op sectoren zoals zorg, bouw, voedsel, logistiek en IT. Leden krijgen toegang tot een netwerk van ondernemers, overheden en experts met circulaire ambities, kennissessies, gezamenlijke publicaties en tools. Daarnaast ontvangen ze begeleiding bij subsidieaanvragen en zetten ze in op het gezamenlijk werven van subsidies en andere financieringsmogelijkheden voor circulaire activiteiten.

Kansen voor West project- en adviesvouchers voor circulaire ondernemers

Is samenwerking met de ROM, Gemeente Utrecht en VNO-NCW Midden is per half november 2024 de Kansen voor West 3 mkb voucherregeling Circulaire Economie van kracht. Mkb'ers kunnen advies- en/of projectvouchers aanvragen. Adviesvouchers kunnen worden ingezet voor expertise om de ontwikkeling en implementatie te versnellen van een innovatie dat bijdraagt aan de transitie van circulaire economie. Met een projectvouchers kan een innovatie of innovatieve samenwerking in een experimentele of praktijkomgeving getest worden. De interesse in de vouchers is groot, met 40 ondernemers die hebben geïnformeerd naar de

mogelijkheden. Daarom wordt medio mei het opengestelde bedrag voor de voucherregeling circulaire economie opgehoogd met 250.000 euro, naar een totaal van 500.000 euro.

5) Human capital (beleidsdoel 9.1.1)

Hoewel de arbeidsmarkt in het eerste kwartaal van 2025 iets is afgekoeld, blijven we in Nederland en in het bijzonder de provincie Utrecht te maken hebben met forse arbeidsmarktkrapte met name in de sectoren onderwijs, techniek en zorg. Verwacht wordt dat deze schaarste van arbeid ook in de toekomst aanhoudt of zelfs toeneemt. Voor het mkb betekent dit dat het moeilijk blijft om personeel te vinden, loonkosten hoog zijn en er soms niet genoeg goed-gekwificeerd personeel gevonden kan worden om het werk uit te voeren. Omdat bedrijven en werknemers een belangrijke rol spelen in de opgaven waar wij als regio, land en Europa voor staan maakt de arbeidsmarktkrapte het moeilijker om onze beleidsdoelen te behalen. Voor het realiseren van ambities op het terrein van de energietransitie, woningbouw, digitalisering en de transitie naar een circulaire economie is meer grip op arbeidsmarktkrapte noodzakelijk. Van mkb'ers vraagt de krapte vooral om creatieve en gedurfde keuzes: investeringen in arbeidsbesparende technologie en om- en bijscholing. Daarnaast kunnen werkgevers functies opknippen en aanpassen, zodat zij vacatures makkelijker kunnen invullen met mensen die nu onderbenut worden. Meer informatie over de ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt is te vinden op [ArbeidsmarktInZicht - Home](#)

De in 2021 gestarte Human Capital Agenda regio Utrecht, welke door de Utrecht Talent Alliantie (UTA) wordt uitgevoerd, adresseert het vraagstuk door in te zetten op Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Uit de halfweg-evaluatie UTA is naar voren gekomen dat het mkb in de regio Utrecht minder leer- en ontwikkelactiviteiten onderneemt. Ook blijven de investeringen in dergelijke activiteiten achter op het grootbedrijfsleven.⁶ U wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van deze publiek-private samenwerking. In de voortgangsbrief die u in januari 2025 is toegezonden bent u geïnformeerd de laatste ontwikkelingen op de regionale arbeidsmarkt en over de tussentijdse evaluatie UTA uitgevoerd door onderzoeksbureau SEO. De UTA rondt het traject van opvolging van deze evaluatie binnenkort af. U wordt dan ook nader geïnformeerd over welke stappen er worden gezet om de doelmatigheid en doeltreffendheid van de samenwerking kracht bij te zetten.

Vervolgprocedure / voortgang:

Toekomstbestendigheid van het mkb in de provincie Utrecht vergt aandacht en inzet van het college. Ondanks dat de directe resultaten van ons beleid niet altijd meetbaar zijn, zien we dat door inzet op de benodigde structuren zijn vruchten afwerpt. Via de Human Capital Agenda en de Utrecht Talent Alliantie wordt LLO in de regio gestimuleerd. En via onze inzet op bedrijven en ketens in de transitie naar een circulaire economie zien we dat we steeds meer bedrijven bereiken. Het beleid op digitalisering is tot op heden nog onvoldoende van de grond gekomen, maar wij hebben vertrouwen dat met nieuwe plannen (zoals AI4U) en nieuwe energie voor de EDIH de aankomende jaren ook de eerste effecten zichtbaar worden. Om vinger aan de pols te houden, willen wij daarom vanaf heden de Staten jaarlijks in het kader van de beleidscyclus informeren over het mkb in de provincie en het provinciaal beleid.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

⁶ Via de [website](#) van de Utrecht Talent Alliantie is het rapport *Samen werken aan regionaal talent: halfweg-evaluatie Utrecht Talent Alliantie* te raadplegen.